

Bærekraft og atferdsendring

Struktur: COM-B modell for atferdsendring

Capability + Opportunity + Motivation = Behaviour

- Motivasjon: Hvorfor er dette viktig og relevant for dere?
- Evne: Verktøy for å kartlegge en atferdsutfordring
- Mulighet: Opp til dere?

Motivasjon – skape reell endring

Tror vi at....

For å endre atferd er det tilstrekkelig å gi folk mer informasjon om hvorfor de bør gjøre det, eller endre holdningene deres til atferden?

De fleste valgene vi mennesker tar er bevisste, basert på en nøktern vurdering av de ulike alternativene som fins?

Vi handler basert på hva som maksimerer vår gevinst eller progresjon mot våre mål?

....da har jeg en liten overraskelse til dere!

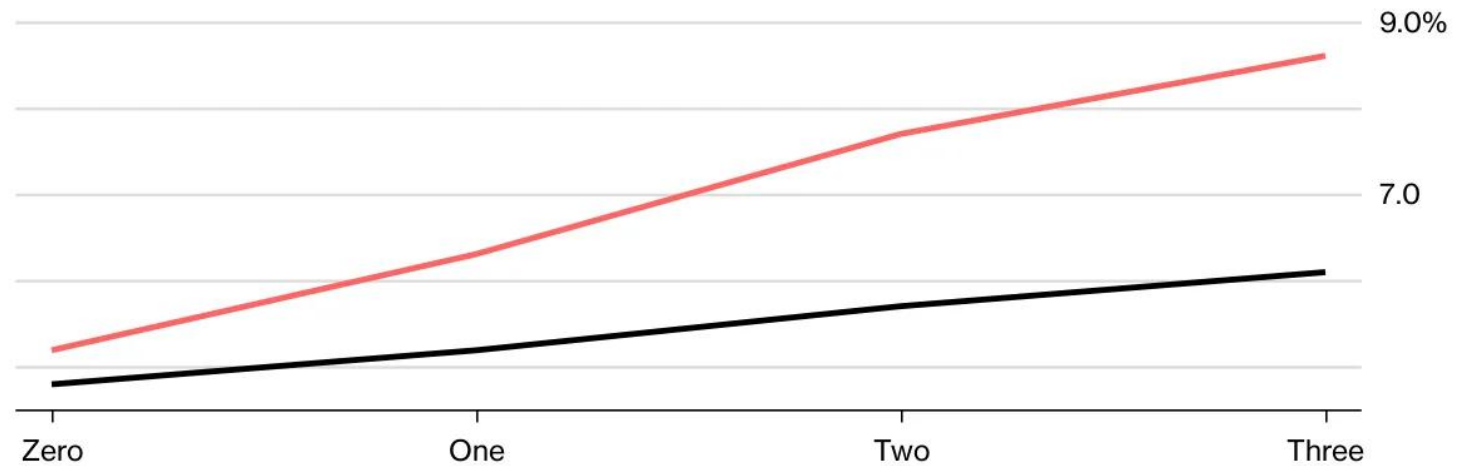
Hvorfor er dette viktig?

Effektene kan være store

Save More Tomorrow

Average worker's savings rate, by number of years of participation in a 401(k) plan.

■ No auto-escalation ■ With auto-escalation

2017 analysis of plan data by David Blanchett, Morningstar Investment Management, in "Save More Today: Improving Retirement Savings Rates with Carrots, Sticks, and Nudges."

Bloomberg

Hvorfor er dette viktig?

Kostnaden er lav

Hvorfor er dette viktig?

Naboene våre har allerede brukt det med suksess

*I Sverige **reduserte de matsvinn** i husholdninger gjennom bruk av dulting i matbutikker*

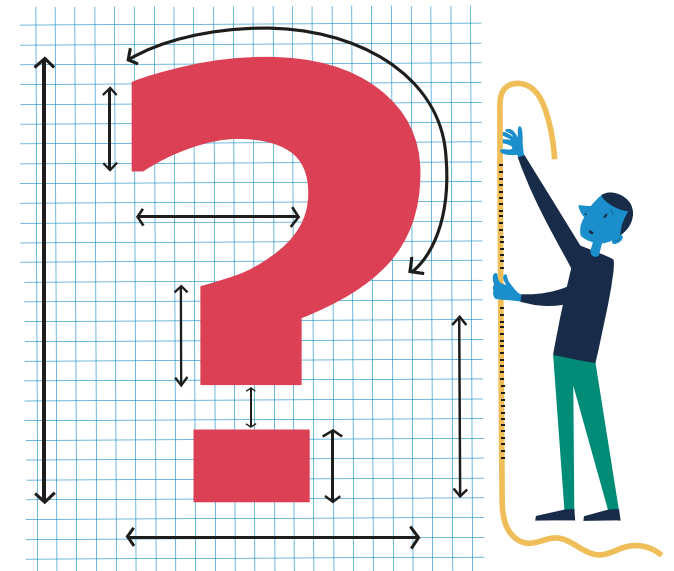
*I Storbritannia reduserte de **bruk av plastposer** ved mathandel på nett gjennom framing og verdinarrativ*

*I Norge bruker selskapet Ducky **gamification og sosial sammenligning** for å redusere energiforbruk og matsvinn*

Hvordan er dette relevant i mitt arbeid?

Når handler bærekraftsarbeidet deres om endringer i atferd? Hvilke utfordringer står dere overfor, hvor atferdsendring er en del av løsningen?

- Skriv ned problemer der du mener at tilnærmingen kan være relevant
- Det kan være med utgangspunkt i atferd til medarbeidere, ledere, virksomheten som helhet eller deres brukere

Evne - bruk av atferdsdesign*

*Også kjent som beslutningsarkitektur, anvendt atferdsvitenskap etc.

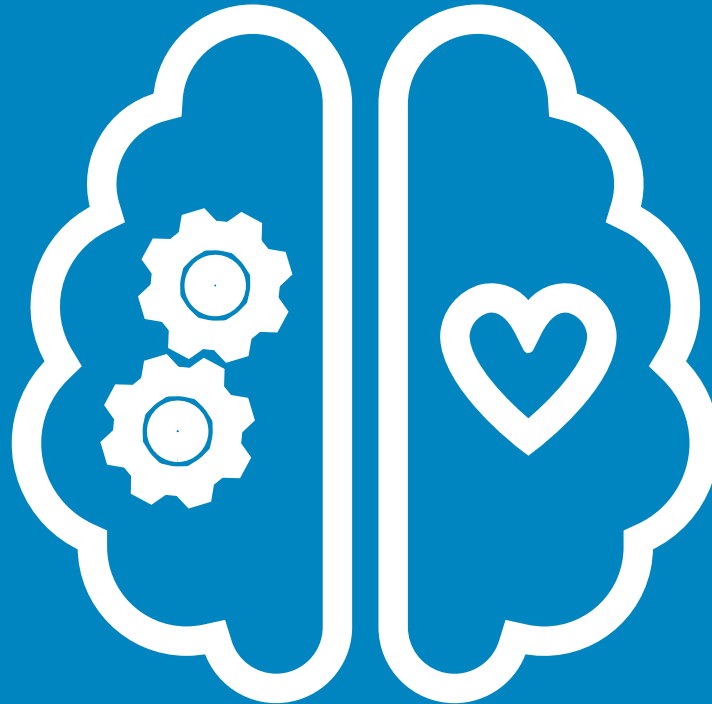
Enhver bevisst justering av de mentale, sosiale og fysiske omgivelsene hvor vi mennesker tar et valg.

Noe mer enn bare dulting (nudging)

System 1 og 2

System 2: Treg,
ressurskrevende,
analytisk, bevisst

System 1: Rask,
effektiv, intuitiv,
ubevisst, følelsesstyrt

Hvilken av de to er «ansvarlig» for flest beslutninger i løpet av en dag?

Heuristikker og bias

- Heuristikk = En kognitiv snarvei eller prosesseffektivisering, hvor et komplekst valg reduseres til en mer intuitiv beslutning basert på tidligere erfaring/«skript» og preferanser
- Bias = En skjevhet i beslutninger som kommer av bruken av heuristikker

Mennesker...

Blir lett overveldet hvis vi presenteres med mer informasjon enn arbeidsminnet kan håndtere

Er ikke så glade i risiko

Legger bedre merke til det uvanlige eller spesielle

Liker å putte ting, fenomener og folk i bokser

Foretrekker generelt det kjente

Vaner og sosiale regler

- Vaner
  - Automatiserte atferdsmønstre
  - Får hverdagen til å gå rundt, men kan bli et stort hinder for endring
- Sosiale forventinger
  - Regler for hvordan vi skal eksistere sammen som gruppe
  - Essensielt for harmoni og gruppas suksess, men kan føre til noen sære valg for individene

Atferdsdesign steg for steg

Steg 1 – Forstå nåtidsatferden, hvem som er målgruppen, konteksten atferden skjer i, og identifiser ønsket endring

Steg 2 – Kartlegg mulige barrierer/drivere for endringen

Steg 3 – Designe tiltak

Steg 4 – Teste og evaluere effekt

Hvordan identifisere målatferd?

Hvem er målgruppen?

Hva gjør de i dag?
(Adferdsproblemet)

Hva ønsker vi at de skal
gjøre (målatferden)?

Og; hva ønsker de selv?

Hvordan kan vi forstå atferdsproblemet?

Resirkulering-eksempel

Hvem er målgruppen?

Avdelingen

- 25 ansatte
- Spredning i alder, fagbakgrunn etc.
- Flere team som i varierende grad jobber sammen

Hva gjør de i dag? (Adferdsproblemet)

Bruker den ene søppelkassen som står ved kaffemaskinen når de lager seg lunsj eller henter kaffe/te

Hva ønsker vi at de skal gjøre?

Bruke søppelkassene for kildesortering når de har søppel til lunsj eller ved kaffeenting

Og; hva ønsker de selv?

*Kaste søppel effektivt
Være miljøvennlige*

Atferdsdesign steg for steg

Steg 1 – Forstå nåtidsatferden, hvem som er målgruppen, konteksten atferden skjer i, og identifiser ønsket endring

Steg 2 – Kartlegg mulige barrierer/drivere for endringen

Steg 3 – Designe tiltak

Steg 4 – Teste og evaluere effekt

Etikk

Noen gode huskereglar for etisk arbeid med atferdsdesign:

1. Gjennomsiktig
2. Medbestemt
3. Gi gjensidig verdi

Mulighet – deres arbeid

Dette har vi vært innom (og dere har kanskje lært?)

1. Forstå hva som påvirker hvorfor vi handler som vi gjør
2. Hvordan identifisere hvilken atferd man forsøker å endre
3. Hva som er etisk og uetisk påvirkning av atferd

Hvordan kan dere bruke det dere har lært i dag?

Definer en konkret situasjon i den neste tiden hvor du kan anvende denne kunnskapen

—— **Takk for meg!**